

Ο μύθος για τα τζιτζίκια (Πλάτων)

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Λογοτεχνία \(ποίηση & πεζογραφία\)](#)

Σωκράτης

Και όσο για καιρό δα έχουμε. Κι έπειτα τα τζιτζίκια που κατά το συνήθιο τους μέσα στην κάψα τραγουδούνε και συνομιλούνε πάνω από το κεφάλι μας μου φαίνεται πως μας βλέπουνε. Αν λοιπόν μας έβλεπαν κι εμάς τους δύο, όπως τον πολύ κόσμο, το μεσημέρι να μη συνομιλούμε αλλά να είμαστε νυσταγμένοι και με το τραγούδι τους αποκαρωμένοι από αργία του νου μας, με το δίκιο τους θα μας περιγελούσαν, παίρνοντάς μας για τίποτα δούλους που ήλθαν σ' αυτούς εδώ, σ' αυτό το κατάλυμα να κοιμηθούν, ωσάν πρόβατα που κάνουν μεσημέρι γύρω από το νερό. Αν όμως μας έβλεπαν να συνομιλούμε και να πλέωμε από κοντά τους σαν δίπλα από Σειρήνες αγοήτευτοι, το έπαθλο που έχουν από τους θεούς για να το δίνουν στους ανθρώπους, ίσως το έδιναν σε μας από θαυμασμό και εκτίμηση.

εικόνα: euepixeirein.gr

Φαίδρος

Και τι είναι λοιπόν αυτό που έχουν; Γιατί δεν έτυχε ως φαίνεται να τ' ακούσω.

Σωκράτης

Αληθινά όμως δεν στέκει ένας άνθρωπος που αγαπάει τις Μούσες να μην έχη ακούσει αυτά τα πράγματα. Να, λένε πως τα τζιτζικια ήταν άνθρωποι κάποτε, προτού ακόμα να γεννηθούν οι Μούσες. Όταν όμως γεννηθήκανε οι Μούσες και πρωτοφάνηκε το τραγούδι, τόσο πια μερικοί από αυτούς τότε τους ανθρώπους τα χάσανε από την τέρψη, που τραγουδώντας αμέλησαν να φάνε και να πιουν και, χωρίς να το νοιώσουν, πεθάνανε. Απ' αυτούς γεννήθηκε το γένος των τζιτζικιών παίρνοντας τούτο το βραβείο από τις Μούσες, δηλαδή να μην έχη αφότου γεννηθή καμμιά ανάγκη για τροφή, αλλά, χωρίς να τρώη και να πίνη, ν' αρχίζη ευθύς να τραγουδάη ως που να πεθάνη, κι έπειτα πηγαίνοντας στις Μούσες να τους φέρνη είδηση ποιός από τους ανθρώπους εδώ κάτω ποιάν απ' αυτές τιμάει. Και να, στην Τερψιχόρη φέρνοντας την είδηση ποιόι την ετίμησαν, κάνουν προς αυτούς την αγάπη της μεγαλύτερη, και στην Ερατώ εκείνους που την ετίμησαν μ' ερωτικά τραγούδια όμοια και στις άλλες κατά το είδος της τιμής που ταιριάζει στην κάθε

μια. Μα στην πρεσβύτατη, την Καλλιόπη, και στην Ουρανία που έρχεται έπειτα από αυτήν, αγγέλουν εκείνους που περνούνε την ζωή τους με φιλοσοφία και που τιμούν εκείνων την τέχνη. Αυτές δα είναι που πιο πολύ απ' όλες τις Μούσες, έχοντας να κάμουν με τον ουρανό και με τους λόγους, και των θεών και των ανθρώπων, αρθρώνουνε την ομορφότερη φωνή. Για πολλές δα λοιπόν αιτίες πρέπει να μιλούμε για κάτι και δεν πρέπει να κοιμόμαστε το μεσημέρι.

Φαίδρος

Πρέπει να μιλούμε λοιπόν.

Πρωτότυπο Κείμενο

Σωκράτης

σχολή μεν δη, ως έοικε· και άμα μοι δοκούσιν ως εν τω πνίγει υπέρ κεφαλής ημών οι τέττιγες άδοντες και [259a] αλλήλοις διαλεγόμενοι καθοράν και ημάς. ει ουν ίδοιεν και νω καθάπερ τους πολλούς εν μεσημβρία μη διαλεγομένους αλλά νυστάζοντας και κηλουμένους υφ' αυτών δι' αργίαν της διανοίας, δικαίως αν καταγελώεν, ηγούμενοι ανδράποδ' άττα σφίσιν ελθόντα εις το καταγώγιον ώσπερ προβάτια μεσημβριάζοντα περί την κρήνην εύδειν· εάν δε ορώσι διαλεγομένους και παραπλέοντάς σφας ώσπερ Σειρήνας [259b] ακηλήτους, ο γέρας παρά θεών έχουσιν ανθρωποις διδόναι, ταχ' αν δοίεν αγασθέντες.

Φαίδρος

έχουσι δε δη τι τούτο; ανήκοος γαρ, ως έοικε, τυγχάνω ων.

Σωκράτης

ου μεν δη πρέπει γε φιλόμουσον άνδρα των τοιούτων ανήκοον είναι. λέγεται δ' ως

ποτ' ἦσαν οὗτοι ἄνθρωποι των πριν μούσας γεγονέναι, γενομένων δε Μουσών και φανείσης ωδῆς οὕτως ἄρα τινές των τότε εξεπλάγησαν υφ' ἡδονῆς, [259c] ὥστε ἄδοντες ημέλησαν σίτων τε και ποτών, και ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς· ἐξ ὧν το τεττίγων γένος μετ' ἐκεῖνο φύεται, γέρας τούτο παρά Μουσών λαβόν, μηδέν τροφῆς δείσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε και ἄποτον εὐθύς ἄδειν, ἕως ἀν τελευτήσῃ, και μετὰ ταῦτα ἐλθόν παρά μούσας ἀπαγγέλλειν τις τίνα αὐτῶν τιμάτων ἐνθάδε. Τερψιχόρα μὲν οὖν τους ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλλοντες [259d] ποιούσι προσφιλεστέρους, τῇ δε Ἐρατοῖ τους ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, και ταις ἄλλαις οὕτως, κατὰ το εἶδος ἐκάστης τιμῆς· τῇ δε πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ και τῇ μετ' αὐτὴν Οὐρανία τους ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε και τιμώντας τὴν ἐκείνων μουσικὴν ἀγγέλλουσιν, αἱ δὲ μάλιστα των Μουσῶν περὶ τε οὐρανόν και λόγους οὐσαι θεῖους τε και ἀνθρωπίνους ἰάσιν καλλίστην φωνήν. πολλῶν δὲ οὖν ἔνεκα λεκτέον τι και οὐ καθευδητέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ.

Φαίδρος

λεκτέον γὰρ οὖν.

Πηγή: agiazoni.gr